ОБЩИНА ВЪЛЧЕДРЪМ

ГОДИШЕН ДОКЛАД

за наблюдението на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 година през 2023 г.

Настоящият годишен доклад за наблюдението на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община (ПИРО) Вълчедръм за периода 2021-2027 г. през 2023 г. се изготвя на основание чл. 72, ал. 4 от Правилника за прилагане на Закона за регионално развитие (ППЗРР).

Наблюдението на ПИРО се извършва с цел постигане на ефективност и ефикасност на стратегическото планиране, програмирането, управлението и ресурсното осигуряване на местното развитие. Предмет на наблюдение на ПИРО е изпълнението на целите и приоритетите, заложени в плана, както и действията на местната власт и администрация, организациите, бизнес структурите, физическите и юридическите лица, свързани с изпълнението на документа.

Орган на наблюдение на ПИРО е Общинския съвет.

Кметът на община организира наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на община. За резултатите от наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на община се изготвя годишен доклад. На основание чл. 72, ал. 4 от ППЗРР Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на плана за интегрирано развитие на общината се изготвя и внася за обсъждане и одобряване от общинския съвет до 31 март на всяка следваща година.

Със Заповед № 705/17.06.2021 г. на Кмета на община Вълчедръм е създаден Общински екип за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г. и са определени задачите на екипа. Част от работата на екипа е извършването на оценка и наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие и изготвянето на годишен доклад, съгласно чл. 72 от Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие (ДВ, бр. 70 от 2020 г. от 07.08.2020 г.).

Планът за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г. е разработен в съответствие с изискванията на Закона за регионално развитие и правилника

за неговото прилагане и е приет от Общински съвет – Вълчедръм с Решение № 177, Протокол № 23 от 28.05.2021 г.

Визията за развитие на община Вълчедръм е с перспектива отвъд хоризонта на 2027 г. и е формулирана така:

„Община Вълчедръм – прогресивно развиващ се интегриран земеделски район с добър жизнен стандарт и конкурентоспособна икономика, преодолял социално-икономическото си изоставане, чрез подходящи инвестиции, иновации и образован човешки капитал, с развити комуникации и съхранено природно и културно богатство".

Целите и приоритетите на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм са определени в съответствие с целите и приоритетите на стратегическите документи за национално, регионално и пространствено развитие на по-високите нива, като се обвързват с постигането на конкретни резултати за територията на общината.

Целите на плана отразяват насоките за национално и регионално развитие, като ги пречупват през призмата на местния потенциал и съсредоточават върху решаването на конкретните проблеми на общината. Основа на дефинираните цели и приоритети е направеният социално-икономически и SWOT-анализ и разкритите основни специфики, проблеми и ключови фактори, стимулиращи и спъващи местното развитие.

I. Общи условия за изпълнение на Плана за интегрирано развитие на общината и в частност промени в социално-икономическите условия в общината.

В община Вълчедръм има демографската криза и през последните години тя се задълбочава, в резултат на което населението на общината намалява и застарява ежегодно.

По данни на Националния статистически институт (НСИ) с резултати от извършеното преброяване на населението към 07.09.2021 г. общият брой население в община Вълчедръм е 7 698 души, разпределени, както следва: най-много в гр. Вълчедръм - 2 895, следва от с. Долни Цибър - 1 408, с. Септемврийци – 893, с. Мокреш – 636, с. Златия – 583, с. Разград – 506, с. Черни връх – 371, с. Игнатово – 200, с. Горни Цибър – 100, с. Бъзовец – 57 и с. Ботево – 49. За сравнение с предходното преброяване на населението - към 01.02.2011 г. населението на общината е било 9 900 души. Във всички населени места на общината се наблюдава намаляване на населението, но най драстично е то в с. Бъзовец – намаляване с 50 %, следва с. Горни Цибър – с 49 %, с. Златия – с 33 %, с. Разград и с. Черни връх – с по 27 %, с. Ботево – с 25 %, с. Игнатово – 24 5, с. Септемврийци – 23 5, гр. Вълчедръм и с. Мокреш – с по 21 % и с. Долни Цибър – с 12 %.

По данни на ГД "ГРАО" жителите на общината по постоянен адрес към 31.12.2022 г. са 8 580 души, а към 31.12.2023 г. – 8 430 души. Тези данни показват продължаващата през последните години трайна тенденция на намаляване на населението с ускорени темпове.

Население по постоянен адрес в община Вълчедръм по населени места

№ по ред	Населено място	Население към 31.12.2022 г.	Население към 31.12.2023 г.
1	Вълчедръм	3 211	3 148
2	Ботево	41	39
3	Бъзовец	50	51
4	Горни Цибър	96	91
5	Долни Цибър	1 674	1 669
6	Златия	590	581
7	Игнатово	191	189
8	Мокреш	720	718
9	Разград	586	572
10	Септемврийци	977	980
11	Черни връх	444	436
	ОБЩО:	**8 580**	**8 474**

Източник: *ГД "ГРАО"*

След анализ на данните за населението с регистрация по настоящ адрес на територията на общината могат да направи заключение, че продължава да намалява броя на лицата на възраст до 18 г. Населението на община Вълчедръм продължава да застарява. В края на 2023 г. децата до 14 г. са едва 15% от жителите на общината, а възрастните над 60 годишна възраст при жените и над 63 годишна възраст при мъжете – 39,7 %. Изводът, който се налага е, че населението на община Вълчедръм продължава да бележи трайни тенденции на застаряване.

Население в община Вълчедръм по настоящ адрес, възраст и пол

	Общо	Под 7	7-13	14-17	18-59 жени	18-62 мъже	Над 60 жени	Над 63 мъже
Към 31.12.2022 г.	8 581	551	575	380	2 160	2 460	1 532	923
Към 31.12.2023 г.	8 430	541	560	371	2 148	2 416	1 486	908

Източник: *ГД "ГРАО"*

Тенденциите на ниска раждаемост и висока смъртност са трайни и са причина за отрицателния естествен прираст и задълбочаващата се демографска криза в района.

Когато възрастовата структура е деформирана не може да се осигури както възпроизводството на населението, така и възпроизводството на трудовия потенциал. За влошаването на възрастовата структура у нас съществено допринесоха мащабните емиграционни процеси предимно сред младите възрастови групи. Емигрирането на цели млади семейства (заедно с децата) обуславя ускоряването на процеса на застаряване, което поставя натиск върху публичните разходи за пенсии, здравеопазване и социални грижи.

Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава

сравнително висок. В малките населени места няма капиталовложения и почти липсват форми на индустрия. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

Основните проблеми на община Вълчедръм в сферата на заетостта и безработицата са високото равнище на безработица, високия дял на продължително безработните и лицата с ниско образование, без специалност и професия.

Възможностите за намиране на работа в община Вълчедръм са ограничени. Частният сектор наема малка част от свободната работна ръка. Заетост се осигурява основно чрез различните програми и мерки на пазара на труда. В публичния сектор трудно се освобождават места и там възможностите са изключително ограничени по отношение намирането на работа. От години Общината участва активно в редица национални програми и мерки, в Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси", целящи под различна форма ограничаване на безработицата и осигуряване на заетост и доходи за местното население.

Към 31.12.2022 г. процентът на безработица в община Вълчедръм е 31,65 %, при 9,68 % за област Монтана и 4,69 % за страната. В края на 2023 г. се отчитат следните стойности: 34,14 % за общината, при 8,2 % за Северозападен район и 4,3 % за страната.

Общият брой на безработните лица в община Вълчедръм към 31.12.2022 г. е 959, от които 678 – с основно или по-ниско образование, а към 31.12.2023 г. техният брой е 918, от които 678 – с основно или по-ниско образование. Пре з 2023 г. от общия брой продължително безработни лица 526, с работническа професия са 76, лица, 21 специалисти и 429 без квалификация. С висше образование е регистрирано 1 лице, със средна – 134 лица, с основно образование – 96 лица, с начално и по-ниско – 295 лица.

Община Вълчедръм отново е включена в Заповед № ЗМФ-146 от 14.02.2024 г. на Министъра на финансите за определяне на списък на общини с безработица със или над 25 на сто по-висока от средната за страната за 2023 г.

Причините за високата безработица в общината са липсата на работни места и несъответствието между професионалната квалификация и пазара на труда. Несъответствието между предлаганите и търсените квалификации и професии е характерно за следните групи: незавършилите училище, млади хора, без трудов стаж, завършващи средно и/или висше образование и тези без или с много ниско ниво на професионална квалификация.

Приоритетите в заетостта и безработицата в община Вълчедръм са взаимосвързани и се отнасят до съживяване на района, повишаване на икономическата активност, привличане на инвестиции, осигуряване на заетост, насърчаване на алтернативната заетост, намаляване на безработицата, задържане и повишаване качеството на човешките ресурси.

II. Постигнат напредък по изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината въз основа на индикаторите за наблюдение.

За периода 2021-2027 г. Общината адресира адекватни действия в рамките на пет приоритета, три стратегически цели и общо 21 мерки.

По-надолу ще бъдат представени постигнатите индикатори и изпълнените проекти през 2023 г. по приоритети, мерки и подмерки.

<u>Приоритет 1</u>: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството.

За реализацията на **<u>Приоритет 1</u>** са планирани три мерки и две подмерки.

<u>Мярка 1.1.</u> Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите.

Дейностите/проектните идеи, които са заложени за изпълнение на мярката са насочени към създаване на нови предприятия в хранително-вкусовата промишленост; технологична модернизация на съществуващите, създаване на нови и развитие на иновативни предприятия; подкрепа за производствени инвестиции в предприятията, вкл. за семейни предприятия, творчески индустрии и занаяти; създаване на инвестиционен модул в сайта на Общината с презентации на дейността на местните фирми и информация за свободни терени, сгради и др.

На официалната страница на Община Вълчедръм в интернет е публикуван Актуален списък със свободните терени и други недвижими имоти за осъществяване на инвестиции.

<u>Мярка 1.2.</u> Развитие на модерно, устойчиво и диверсифицирано селско стопанство.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: осигуряване на стартова помощ за млади фермери; модернизиране и разширяване на земеделски стопанства; създаване на нови земеделски стопанства за отглеждане на трайни насаждения; развитие на биологично земеделие; развитие на напоителни системи; увеличаване на напояваните площи и зеленчукопроизводство; развитие на рибарството и аквакултурите; развитие на пчеларството.

Броят на регистрираните земеделски стопани по Наредба № 3 от 29 януари 1999 г. за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани (загл. изм. - ДВ, бр. 31 от 2015 г., в сила от 28.04.2015 г.) през 2022 г. е 180, а през 2023 г. – 175. Обработваната земя, в. т.ч. пасища, мери и ливади по анкетни формуляри през 2022 г. е 246 219 дка, а през 2023 г. – 248 562 дка.

Засети площи по видове култури и получени средни добиви

Култура	Стопанска 2021/2022 г.		Стопанска 2022/2023 г.	
	Засети площи (дка)	Среден добив (кг/дка)	Засети площи (дка)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница	80 860	410	79 910	543
Ечемик	7 860	450	8 100	550
Тритикале	220	400	250	500
Рапица	4 900	164	6 000	397
Маслодаен слънчоглед	63 800	230	103 130	210
Царевица за зърно	144 900	390	109260	710

Източник: *Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана*

Среден брой животни по години и категории

	2022 г.	2023 г.
Говеда	1 812	1 401
в т.ч. крави	1 114	929
Овце	4 018	4 051
Кози	415	423
Свине	18	41
Птици	15 022	14 991
в т.ч. кокошки-носачки	13 472	13 462
Зайци	323	338
в т.ч. зайкини-майки	163	125
Пчелни семейства	2 150	2 126

Източник: *Областна дирекция „Земеделие“ - Монтана*

Мярка 1.3. Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности.

За изпълнението на мярката са предвидени дейности и проекти към Програмата за развитие на туризма на община Вълчедръм 2021-2027 г.

Подмярка 1.3.1. Оползотворяване и развитие на местните туристически ресурси, чрез създаване на базова инфраструктура и активно предлагане на интегрирани туристически продукти и услуги.

Дейностите/проектните идеи, които са заложени за изпълнение на подмярката са насочени към създаване на местен туристически продукт „Вълчедръм – селски туризъм в плодородната „Златия“, приключения и отдих от долината на Цибрица до Дунав“, включващ различни пакети от туристически маршрути, посещения, атракции и услуги; извършване на основен ремонт на сградата, благоустройство, съвременно оборудване и обогатяване на фонда на Музейна сбирка – Вълчедръм; създаване на нови места за настаняване, къщи за гости, атракции и развлечения; възстановяване, ремонт и

реставрация на църкви и религиозни обекти в общината и включването им в маршрути за поклоннически туризъм; обособяване на екопътеки и маршрути с възможности за велосипеден и пешеходен туризъм в горите; благоустрояване на места за краткотраен отдих и разходка – почистване и ремонт на обществени чешми, поставяне на беседки, заслони, указателни и информационни табели, пейки и други; изграждане на велоалеи, места за каране на ролери и ролкови кънки; изграждане на зони за къмпингуване и риболов край местните реки и язовири; подобряване състоянието на културно-историческите и войнишки паметници и достъпа до тях; осигуряване на подготвени кадри за работа в туристическия сектор и повишаване качеството на обслужване в туризма.

През месец март 2023 г. със средства от държавния бюджет е извършено почистване на повърхността и полагане на бетонови плочи на Паметника на загиналите във войните 1885 г., 1912-1913, 1915, 1918 г. в гр. Вълчедръм на стойност 900 лв. и почистване на повърхността на Паметника на загиналите в Балканската война и в Общоевропейската война в с. Горни Цибър на стойност 1 500 лв.

Подмярка 1.3.2. Развитие и разнообразяване на туристическото предлагане, интегрирано управление, маркетинг и реклама на дестинацията.

Планираните дейностите/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са създаване на гише за туристическа информация към Общинска администрация – Вълчедръм; създаване на информационен туристически модул в сайта на Община Вълчедръм; организиране на екологични/орнитоложки турове и посещения на резерват „Ибиша“ и остров Цибър, като специализиран туристически маршрут; организиране на ученически екскурзии, зелени училища, посещения на ферми и земеделски стопанства и пешеходен еко-туризъм с атракции за деца от големи градове; проучване и съхранение на местни традиции, обичаи и занаяти, които да бъдат включени в културния календар на общината и представяни на туристите със съвременни интерактивни методи; интегрирани съвместни туристически проекти с други общини, НПО, трансгранично сътрудничество и културен обмен.

От културните прояви в общината с регионално и местно значение, заложени в Културен календар 2023 г. на община Вълчедръм се проведоха:

- Шести общински конкурс „Жива памет за Апостола“ за есе, стихотворение и рисунка, посветен на 150-та годишнина от гибелта на Васил Левски и организиран от I ОУ „Васил Левски“ – гр. Вълчедръм;
- Седми общински поетичен онлайн рецитал на тема: „Отечество любезно, как хубаво си ти….“, организиран от II ОУ „Иван Вазов“. Рециталът бе посветена на: 173 години от рождението на Иван Вазов; 145 години от Освобождението на България и 88 години Второ основно училище „Иван Вазов“ – гр. Вълчедръм.

Денят на Европа 9-ти май се отбеляза с общински конкурс за рисунка на асфалт – "Европа през моите очи".

По повод Международния ден на музея, през месец май се организира тридневно посещение на Музейна сбирка – гр. Вълчедръм, а на 29 юни - Ден на река Дунав – концерт на „Пеещи артисти – звезди“ с участието на Симеон Владов, Катето Евро, Елица Тодорова, Петя Буюклиева, Емил Христов, както и празнична програма по повод първи юни – Ден на детето, с участието на „Вълшебната улица“ - гр. Враца.

В последните дни на август по повод 54 години Вълчедръм – град, са организирани Кулинарен конкурс „Лятна вълчедръмска гостилница“ и фотоконкурс „Лятна разходка“.

Отбелязани са 100 – години от гибелта на избитите 72-ма септемврийци в местността „Черновръшки шумак“ и Празника на град Вълчедръм на 14.10.2023 г. със състоялата се Алея на творците и изкуствата.

На проведения Коледен концерт се изявиха децата от Първо ОУ „Васил Левски“ и Второ ОУ „ Иван Вазов“ - гр. Вълчедръм, Танцов състав "СеверняциТЕ" към НЧ "Рало - 1891" - гр. Вълчедръм и фолклорен състав за обреди към Народно читалище "Рало - 1891" - гр. Вълчедръм.

През лятото на 2023 г. Танцов състав "СеверняциТЕ" към НЧ "Рало - 1891" - гр. Вълчедръм, успешно се представи на XII Международен фолклорен фестивал "Атлиманска огърлица" 2023, под патронажа на д-р Димитър Германов – кмет на община Приморско. Присъдени награди: Лауреат Първа степен за отлично представяне и високо художествено – творчески постижения; Лауреат специална награда за опазване и претворяване на фолклорните традиции; Приз „Пазител на фолклора“ за заслуги в съхранението и разпространение на традиционната българска култура.

Фолклорният състав за обреди с художествен ръководител Росица Атанасова взе участие в Събора на народно творчество „Рожен 2023“ с обреда „Побратимяване“, където спечели плакет за III място.

<u>Приоритет 2</u> - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска.

За реализацията на **<u>Приоритет 2</u>** са планирани четири мерки.

<u>Мярка 2.3.</u> Опазване на околната среда и борба с климатичните промени.

За изпълнение на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: ежегодно прочистване на речни корита и дерета и наблюдаване на съоръжения, мостове, водостоци и други за предотвратяване на наводнения; почистване, укрепване и защита от разливи на речни корита на реките на територията на общината; приемане на Общински план за защита при бедствия, аварии и катастрофи; изграждане на нови и оптимизиране и/или разширяване на съществуващи системи за предупреждение, наблюдение, докладване; прогнозиране и сигнализиране във връзка с климатичните изменения и риска от природни бедствия и аварии; повишаване на информираността на населението, обучения, информационно-образователни мерки за формиране, прилагане и изпълнение на целите на политиките, свързани с изменението на климата.

Със свое Решение № 334, протокол № 38 от 23.05.2018 г. Общински съвет – Вълчедръм е одобрил споразумение за партньорство между Община Вълчедръм и Община Якимово, което е подписано от двете общини на същата дата.

Общата стойност на проекта по Оперативна програма "Околна среда 2014-2020 г. е 3 279 934,32 лв., от които 2 079 107,00 лв. от Европейския фонд за регионално развитие, 366 901,18 лв. - национално съфинансиране от държавния бюджет на Република България, 833 926,14 лв. собствен принос на Община Вълчедръм и Община Якимово, в т.ч. 534 079,24 лв. ДДС за възстановяване.

Социално-икономическите цели на проекта, насочени към:

• подобряване на качеството на околната среда за жителите в община Вълчедръм и община Якимово чрез намаляване на свързаните с депонирането на отпадъци вредни емисии;

• предоставяне на нов тип услуга – разделно събиране на зелени и/или биоразградими отпадъци - на жителите на община Вълчедръм и община Якимово;

• предоставяне на висококачествен компост за жителите и бизнеса в общините;

• разкриване на нови работни места за експлоатация на изградената инфраструктура.

Реализирането на проекта ще допринесе за подобряване на качеството на околната среда и намаляване на вредното въздействие на отпадъците върху човешкото здраве за жителите в общините Вълчедръм и Якимово чрез намаляване на свързаните с депонирането на отпадъци вредни емисии; на жителите и бизнеса в общината ще се предоставя нов тип услуга по отношение на зелените и/или биоразградими отпадъци и на висококачествен компост.

За компостиращата инсталация има удостоверение за въвеждане в експлоатация от 17.06.2021 г. Междуобщинското дружество „Златия еко“ ООД функционира от 01.09.2021 г. с 9 работни места, необходими за експлоатация на изградената инфраструктура.

През 2023 г. „Златия еко“ ООД осъществява дейността си до м. октомври с 10 човека и успява да събере 528 780 кг зелена маса и клони, за сравнение – през 2022 г. постъпилото в инсталацията количество е 408 230 кг.

Мярка 2.4. Устойчиво управление на отпадъците.

Планираните дейностите/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са участие в регионалната система за управление на отпадъците - регион Монтана, включително в инсталации за сепариране и предварително третиране на смесените битови отпадъци; подобряване управлението на отпадъците, в т.ч. предотвратяване и намаляване на генерирането на отпадъци, подготовка за повторна употреба, рециклиране, включително пречистване на отпадъчните води; извършване на актуален Морфологичен анализ на смесените битови отпадъци към 2024 г.; подновяване на амортизираните съдове за смет (закупуване на нови); разширяване и оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъци от опаковки във всички населени места на общината.

През 2023 г. с цел подновяване на амортизираните съдове за смет със собствени средства в размер на 35 955 лв. са закупени нови 40 бр. контейнери тип „Бобър” и кофи тип „Мева” – 51 бр., които са разпределени в населените места на община Вълчедръм.

При извършените проверки от страна на органите на Регионална инспекция по околна среда и води – гр. Монтана относно чистотата на населените места, както и на входните им артерии и мостовете, не са констатирани замърсявания. През м.декември 2023 г. в Община Вълчедръм постъпва сигнал относно замърсявания в гр. Вълчедръм. След последвала проверка от РИОСВ-Монтана и ОДБХ-Монтана са констатирани такива и е дадено предписание за почистване на същите. Замърсените терени са почистени до края на 2023 г.

Извършват се ежемесечни проверки от служители в общинска администрация относно състоянието на 18 бр. „Б-Б” кубове в землището на с. Игнатово, в които са съхранени негодни за употреба пестициди и излезли от употреба препарати за растителна

защита, както и е извършено гаранционно и извънгаранционно обслужване от страна на „БалБок Инженеринг” АД.

С Решение № 10, Протокол № 2 от 24.11.2023 г. Общински съвет – Вълчедръм дава съгласие част от натрупаните от Община Вълчедръм средства от отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците по сметка на РИОСВ-Монтана да бъдат разходвани за закупуване на сметосъбирачна машина втора употреба за сумата от 35 976 лв. (тридесет и пет хиляди деветстотин седемдесет и шест лв.) с включен ДДС и за изготвяне на Общинска програма за управление на отпадъците в размер на 9 600,00 лв. (девет хиляди и шестстотин лева) с включен ДДС, е изготвено заявление от Кмета на община с изх. № РД-02-06-1472/18.12.2023 г. до РИОСВ – Монтана за отпускане на средствата. В изпълнение на Решение № УО-ОС-190/03.01.2024 г. на РИОСВ – Монтана исканите средства са преведени на Община Вълчедръм.

Програма за управление на отпадъците на територията на община Вълчедръм с период на действие 2021 – 2028 година, разработена на основание чл. 52, ал. 1 от ЗУО и Програма за опазване на околната среда на община Вълчедръм 2021-2028 г., разработена на основание, чл. 79, ал. 1 от ЗООС, са приети с Решение № 19, Протокол № 3 от 15.12.2023 г.

<u>Приоритет 3</u> – Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, по-висок жизнен стандарт и демографски подем.

За реализацията на **<u>Приоритет 3</u>** са планирани четири мерки.

<u>Мярка 3.1.</u> Демографски подем, насърчаване на раждаемостта, привличане на млади хора за работа и живот в общината.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: създаване на пакет от мерки за подпомагане отглеждането на две и повече деца, в това число: достъп до безплатни учебници, храна в училище, безплатни извън класни занимания, еднократни или многократни помощи от общинския бюджет за раждане и отглеждане на дете, данъчни облекчения за многодетни семейства и др.; осигуряване на „пакети“ за мобилност за завръщане на лица от чужбина, чрез разнообразни икономически стимули и мерки на местно ниво.

В началото на втория учебен срок – 06.02.2024 г. на учебната 2023/2024 г., броят на децата в детските градини на територията на община Вълчедръм е 237, броят на учениците в училищата - 678, при общо регистрирано население по постоянен адрес - 8 474 лица.

Обезпечено е пътуването на учениците в задължителна училищна възраст и на 5 и 6 – годишните деца от подготвителните групи на детските градини преди постъпване в първи клас. Транспортът е осигурен с четири училищни автобуса и един договор за специализиран превоз с частен превозвач.

За пътуващите учители са осигурени средства за изплащане на пътните разходи в размер на 100%.

Осигурени са безплатни закуски за 5 и 6-годишните деца от подготвителните групи на детските градини и за учениците от I-IV клас във всички училища.

Одобрени схеми за предоставяне на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти за всички деца в детските градини и учениците от I до IV клас - Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно мляко“ към Държавен фонд земеделие.

Осигурени са безплатни закуски на учениците VIII-XII клас от бюджета на ПГ „Димитър Маринов” – гр. Вълчедръм.

Продължава приобщаващото образование на деца със специални образователни потребности, подпомагани от ресурсни учители и логопед към Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващо образование - гр. Монтана и от ресурсен учител, логопед и психолог назначени във II ОУ „Иван Вазов” - гр. Вълчедръм.

Мярка 3.2. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура.

Планираните дейностите/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са поставяне на видеонаблюдение в детски градини и училища; въвеждане на дуално обучение и изграждане на STEM – среда в училищата; оказване на съдействие на малкия и среден бизнес за организиране на дуално обучение, включително извън територията на общината с цел осигуряване на необходимите кадри.

През 2023 г. в изпълнение на мярката са извършени ремонтно възстановителни дейности на следните сгради, собственост на Община Вълчедръм:

✓ В периода от от 23.10.2023 г. до 14.11.2023 г. е извършен текущ ремонт на сградата на ДГ „Патиланци“ в гр. Вълчедръм със средства от общинския бюджет в размер на 8 700 лв.

✓ В периода от 21.04.2023 г. до 30.07.2023 г. е изпълнен проект „Ремонт на спортна площадка на II Основно училище „Иван Вазов“ - гр. Вълчедръм“ със средства от МОН в размер на 61 770,60 лв.

Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности.

За изпълнение на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: ремонт и обновяване на стадион в с. Долни Цибър; рехабилитация на съществуващи и изграждане на нови спортни площадки на открито в община Вълчедръм; подкрепа за развитие на местни спортни клубове и млади спортни таланти; организиране на спортни състезания, тренировъчни школи, турнири и шампионати; насърчаване на младежки дейности и инициативи и на доброволчеството, като основа на активното гражданство - организиране и провеждане на акции за залесяване, почистване на важни обществени и културни обекти, дарителски кампании и др.

Приоритетна задача в общинската политика е приобщаването на по-широки слоеве от населението и по-специално децата и младежите към активен двигателен режим и здравословен начин на живот. Община Вълчедръм има традиции при провеждането на масови спортни прояви, финансирани със средства от общинския бюджет. Подпомага се и спорта в малките населени места и организирането на спортни мероприятия във връзка с различни празници.

Община Вълчедръм съдейства за участие в Областен кръг на ученическите спортни игри на отборите от училищата, класирали се в общински кръг и за изявата на учениците в мероприятия на областно и национално ниво.

Проведен бе Общински кръг на Националната викторина по безопасност на движението “Да запазим децата на пътя”, както и Общински кръг на Националното състезание по безопасност на движението по пътищата 2022/2023 г.

През месец септември община Вълчедръм съвместно с МКБППМН – гр. Вълчедръм, училища от общината и Полицейски участък гр. Вълчедръм проведоха инициативата „Карам безопасно велосипед, правилата знам“ – част от Дни на безопасност на пътя с мото „Остани жив! Пази живота“. Бяха разпространени информационно-образователни материали, презентации и други материали с образователно-възпитателен характер като фокусът на инициативата беше 20 септември – Ден без загинали на пътя.

През 2023 г. Община Вълчедръм подпомага ФК „Дунав – Цибър” - с. Долни Цибър, за участия и предоставяне на по-добри условия за израстване на спортистите.

През месец март фондация „Стефан Нойков“, която отговаря за програмата „Интер Кампус“ в България и техните партнь ори от екипа на програмата в Италия с ръководител Кристиан Валерио, подариха на малките участници в инициативата от община Вълчедръм, новия екип на италианския гранд. Проведени бяха тренировки с Давиде (треньор към „ Интер Кампус“) и Алин (треньор от програмата в Румъния).

Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила.

Дейностите/проектните идеи, които са заложени за изпълнение на мярката са насочени към подкрепа за професионална подготовка на кадри по линия на професионалното обучение и на други извънучилищни форми; обсъждане с представителите на малкия и среден бизнес на профила на общинските училища и изготвяне на мотивирано искане за разкриване на профилирани паралелки; насърчаване на социалната икономика и социалните предприятия, включително осигуряване на адаптирани работни места за нуждите на хора с увреждания, роми и продължително безработни; обучителни курсове за квалификация и преквалификация на безработни лица, съобразно изискванията на пазара на труда; осигуряване на редовен обществен или служебен транспорт и преференции за пътуване до работното място за насърчаване на трудовата мобилност; подобряване достъпа до пазара на труда и повишаване на младежката заетост, чрез включване в стажуване и чиракуване, субсидирана заетост, ученически и студентски практики, стипендиантски програми, подкрепа при започване на първа работа и др.; обучения за придобиване на базови дигитални умения за ползване на услуги, вкл. административни, социални и други.

През 2023 г. Община Вълчедръм е разкрила 109 работни места по следните програми, финансирани от Агенцията по заетостта:

- ✓ Програма ОПБЛ „Аварийни групи“ – 14 работни места;
- ✓ Национална програма „Старт в кариерата” – 1 работно място;
- ✓ Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, проект „Младежка заетост” – 87 работни места;
- ✓ Национална програма ПОЗПБЛ компонент 2 – 2 работни места;
- ✓ Национална програма „Помощ при пенсиониране” – 1 работно място;
- ✓ Национална програма „Активиране на неактивни лица” – 4 работни места.

Приоритет 4 – Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни.

За реализацията на **Приоритет 4** са планирани пет мерки.

Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги.

За изпълнението на мярката са предвидени следните дейности/проектни идеи: поетапно преминаване към предоставяне онлайн на административни услуги за по-бързо и улеснено обслужване на гражданите; дигитализация на всички общински регистри и актови книги; електронизация на административното обслужване на кметствата в селата и обединяване на деловодните записи и касови операции с общинския център.

В сайта на Община Вълчедръм е извършено имплементиране на уеб услугите, предоставяни чрез Интегрираната информационна система на държавната администрация, като се визуализира систематитизирана информация за наименованията на предоставяните услуги, нормативното основание, допустимия заявител, образец на искането, такси и срок за изпълнение, информация за адиминистративното звено, предоставящо съответната услуга.

Община Вълчедръм е присъединена към Единния модел за заявяване, заплащане и предоставяне на електронни административни услуги.

От месец септември 2023 г. в резултат на едногодишна усилена работа функционира изцяло нов сайт на Община Вълчедръм, който е създаден чрез порталната платформа на Единния портал за достъп до електронни административни услуги (ЕПДЕАУ) за реализиране на безплатна услуга за федерирани портали на администрации. Порталната платформа представлява облачно решение за изграждане на сайтове по предварително подготвен шаблон в рамките на единна инфраструктура. Шаблоните позволяват относителна персонализация на облика на сайта, но запазват структурата с цел улеснение на крайния потребител и създаване на единна визуална онлайн идентичност на държавните институции. Платформата се поддържа от екипите на Министерство на електронното управление (МЕУ) и Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление“ (ИА ИЕУ), а съдържанието на федерирания портал - от екипа на Община Вълчедръм.

Община Вълчедръм е присъединена към Единната входна точка за електронни плащания в централната и местната администрация, чрез виртуален ПОС терминал на доставчик на платежни услуги и/или чрез използване на функционалността „Централен виртуален ПОС терминал“, предоставяна от Министерство на електронното управление, както и към системата за еПлащане като е осъществен и допълнителен канал за заплащане на заявени електронни услуги, чрез ePay.

Община Вълчедръм се възползва от възможностите на Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) за водене на кореспонденция по електронен път, администрирана от Държавна агенция „Електронно управление“. Комуникацията чрез ССЕВ замества класическия метод за препоръчана поща. Времето за изпращане и получаване на документа/съобщението и неговото съдържание се удостоверява с квалифициран времеви и електронен печат на агенцията. Услугата за електронна препоръчана поща представлява електронен еквивалент на препоръчана поща с обратна разписка.

От месец ноември 2022 г. след подадено Заявление за предоставяне на достъп до регистрите и базите данни в Системата за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX) длъжностни лица от общинската администрация в съответствие със служебните си задължения получават служебен достъп до конкретни справки през RegiX. Полученият достъп дава възможност да се ползва информацията в над 33 справки от над 18 регистъра, като непрекъснато нараства броя на справките и регистрите. Ежегодно броят на възможните справки поетапно се увеличава. Всичко това води до пестене на време при предоставянето на административни услуги, намалява се финансовата тежест върху потребителите, за потребителите се облекчава и процедурата по получаване на част от административните услуги, поради това че Общината сама по служебен път си набавя необходимата информация.

Мярка 4.2. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса.

Планираните дейностите/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са организиране на обучения, семинари, конференции, пътувания с учебна цел, съвместни срещи за служителите в администрацията; изготвяне на програми за придобиване, управление и разпореждане с общинско имущество и план за действие за общинските концесии.

Преобладаващата част от обученията на служителите се провеждат в електронна среда, без откъсване на служителя от работното място и в удобно за него време.

През 2023 г. 15 служители на Общинска администрация - Вълчедръм са взели участие в 15 обучения. Обученията са за правна уредба на защитата на личните данни, добри практики и решения в управлението на човешките ресурси, нови технологии в управлението - облачни технологии, защита на личните данни в дигитална среда, Интерактивно видео и онлайн презентации с Prezi, информационна и мрежова сигурност в подкрепа на реформите в публичната администрация, електронен документ и електронен подпис, доказателствена стойност на електронния документ, организация на документооборота в държавната администрация, Въведение в киберсигурността, базова оценка на риска в работна среда, въведение в цифровите права, електронно трудово досие, електронна трудова книжка, обучение по безопасност и здраве при работа.

„***Барометър на ангажираността***“ е национално проучване на нагласите на служителите в държавната администрация, което се провежда за пета поредна година. Тази година изследването се реализира в периода 28 юни -7 юли 2023 г. от екип на Института по публична администрация. Проучването е анонимно.

В проведеното през 2023 г. проучване участват почти 8000 служители от всички видове администрации. Община Вълчедръм заяви изготвяне на индивидуален доклад с резултатите от проучването сред служителите си и докладът с резултатите за администрацията ни бе предоставен през месец септември.

От изложените данни може да се види, че делът на високо ангажираните в Общинска администрация - Вълчедръм е по-висок от този в администрацията като цяло. Добър показател е липсата на активно неангажирани служители в организацията, както и по-ниският дял на неангажираните служители. Глобалният индекс на ангажираност в Общинска администрация - Вълчедръм е значително по-висок от този на администрацията като цяло, което показва, че служителите в организацията са мотивирани.

В заключението на доклада е отбелязано, че стойностите на всички индекси на Общинска администрация - Вълчедръм са по-високи тези на администрацията като цяло, включително индексът на благополучието PERMA. Добра практика би било проучването да се проведе сред служителите в Общинска администрация - Вълчедръм и през следващата 2024 година, за да се потърси наличието на тренд в резултатите.

През 2023 г. са изготвени 7 броя акта за общинска собственост, от които 3 бр. – частна общинска собственост и 4 бр. – публична общинска собственост. За имотите, предмет на разпоредителна сделка (продажба), както и при промяна на начин на трайно ползване, вид собственост и др., са издадени заповеди за отписване от актовите книги.

През 2023 г. след решения на Общински съвет – Вълчедръм са проведени 7 тръжни процедури за отдаване под наем на общински имоти – обекти, терени, земеделски земи, както и за продажба на: 3 бр. имоти – незастроени УПИ в гр. Вълчедръм, 1 бр. нива в с. Долни Цибър, 1 бр. имот – незастроен УПИ с. Долни Цибър, 1 бр. имот - застроен УПИ в с. Септемврийци и 1 бр. масивна сграда в с. Златия.

През 2023 г. продължава и отдаването под наем на земеделски земи с начин на трайно ползване (НТП) „пасища,мери" по реда, определен след изменение на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, както и на земеделски земи с нтп „нива", „лозе" и „зеленчукова култура".

Сключени и действащи през 2023 г. са 52 договора за наем.

От отдаването под наем (земеделски земи, обекти, терени, жилища) са събрани суми в размер на 1 507 044,07 лв., като основният приход е от отдаването под наем на земеделски земи – 1 179 976,76 лв.

Извършена е продажба на 2 бр. имоти – незастроени УПИ в гр. Вълчедръм, 1 бр. нива в с. Долни Цибър, 1 бр. застроен УПИ в с. Септемврийци, 1 бр. незастроен УПИ в с. Долни Цибър, 1 бр. масивна сграда в с. Разград. на обща стойност 278 518,05 лв.

Община Вълчедръм разполага с по-големи застроени имоти, както следва:

- 4 броя сгради на бившите училища: в с. Разград – 2 броя (сградата на едното училище е почти разрушена), с. Мокреш и с. Златия – 2 броя. В момента те са неизползвани и това води до тяхното разрушаване. За продажбата им също е необходимо съгласуване с Министерство на образованието и науката;

- сграда на бивш Социален дом в с. Бъзовец – в процес на разрушаване.

За 2023 г. не са провеждани повторни търгове за продажбата им, но няма и изявено желание от потенциални купувачи.

Общината разполага с 2 апартамента и 4 бр. къщи – фонд „за продажба". Къщите са в гр. Вълчедръм, с. Черни връх и с. Мокреш. Двете къщи в гр. Вълчедръм са отдадени под наем, като на едната през м.декември 2023 г. бе направен частичен ремонт на покрива. За къщата в с. Мокреш, която се стопанисва и поддържа от кметството, бе проведена тръжна процедура за продажба, но не се яви желаещ за закупуването й. В същото положение е и къщата в с. Черни връх, която е в процес на разрушаване и е негодна за обитаване.

Мярка 4.4. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура.

За постигане на заложените в мярката индикатори са предвидени следните дейности/проектни идеи: изграждане на Център за обществена подкрепа; създаване на

Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) за възрастни хора с психични разстройства или деменция; изграждане на Дом за стари хора (ЦНСТ за възрастни лица) в с. Златия, сграда на бивше училище; социални и интегрирани здравно-социални услуги в домашна среда и в общността за хора с увреждания, възрастни хора и хора в невъзможност за самообслужване; Механизъм лична помощ; създаване и предоставяне на социална услуга „Асистентска подкрепа“; „Топъл обяд“; „Детска кухня“.

Дом за пълнолетни лица със сетивни нарушения (ДПЛСН) започва своята дейност през 2004 г. Той е специализирана институция от пансионен тип, в който хората са отделени от своята домашна среда. Ползватели на услугата са възрастни хора със сетивни увреждания притежаващи експертно решение на ТЕЛК. Капацитетът на ДПЛСН е за 48 души.

През отчетната 2023 г. средногодишно услугите на ДПЛСН са ползвани от 36 лица. На потребителите на услугата се осигурява трикратно хранене - закуска, обяд и вечеря. Предлаганата храна е разнообразна и съобразена със здравните потребности на потребителите. Осигурява се диетична храна за диабетици. Медицинското обслужване се осъществява от четири медицински сестри с дългогодишен опит и един фелдшер. Осигурено е денонощно наблюдение и обслужване от 10 санитари с дългогодишен стаж в институцията, запознати с обслужването на незрящи и извършващи почистване на спалните помещения, подпомагане на настанените лица при хранене, разходки, личен тоалет.

“Домашен социален патронаж” е с капацитет 100 лица и извършва ежедневна доставка на топла храна на желаещите да се възползват от услугата. Обслужват се 10 населени места в общината, като от услугите му не се ползва само село Бъзовец. През летните месеци броят на патронираните лица е значително по-голям между 100 и 120, а през зимните месеци – между 90 и 100. През месец декември 2023 г. са обслужвани 120 лица.

В изпълнение на Закона за личната помощ през 2023 г. Община Вълчедръм чрез „Механизъм лична помощ“ предоставя услугата на 112 лица, за 95 от които се грижат техни близки и роднини - подпомагат ги в ежедневието им, да упражняват основните си права, да имат възможност за избор и достъп до услуги и дейности, да задоволят основните си нужди, умело да управляват живота си.

В изпълнение на Закона за социалните услуги със Заповед № РД 010117/08.01.2021 г. на изпълнителния директор на Агенция за социално подпомагане е дадено предварително одобрение за създаване на специализирана социална услуга „Асистенска подкрепа“ в Община Вълчедръм, с капацитет 32 броя потребители.

С Решение № 137 от 29.01.2021 г. на Общински съвет Вълчедръм в Община Вълчедръм е създадена социалната услуга „Асистентска подкрепа“ като делегирана от държавата дейност. Общината предоставя услугата на 45 лица за които се грижат 18 домашни помощници, които ги подпомагат в ежедневието им, за задоволяване на ежедневните им потребности за самообслужване, придвижване, преместване, комуникация, домакински дейности, организация на ежедневието и участие в обществения живот.

Асистентската подкрепа е специализирана социална услуга, която включва подкрепа от асистент за лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния ред степен на намалена работоспособност и деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания с

определена чужда помощ, които не ползват помощ за грижа в домашна среда по реда на друг закон.

Проектът "Приеми ме 2015" се финансира по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020 г.”. Целите на проекта са усъвършенстване модела на предоставяне на социалната услуга приемна грижа, подкрепа процеса на деинституционализация на деца и реализиране устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа. Приемната грижа представлява мярка за закрила, която дава право на детето да расте в семейна среда. Освен това тя осигурява временна грижа за дете в нужда или риск. Приемната грижа е полезна и за развитието на дете, чиито биологични родители са в затруднение.

През 2023 г. в община Вълчедръм са работили две професионални приемни семейства по проекта „Приеми ме 2015“ с две настанени в приемните семейства деца.

Приоритет 5 – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии.

За реализацията на **Приоритет 5** са планирани пет мерки.

Мярка 5.1. Подобряване на транспортната достъпност и свързаност.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са ремонт и поддръжка на републиканска пътна мрежа на територията на общината; възстановяване и рехабилитация на общинска пътна мрежа в община Вълчедръм; ремонт на уличната мрежа и тротоари в гр. Вълчедръм и малките населени места на общината; изграждане на улица „Васил Левски“ – гр. Вълчедръм от ОТ 328 до ОТ 297; благоустрояване на ул. „Александър Стамболийски“ в с. Септемврийци; осигуряване на редовен обществен транспорт между общинския център и селата.

Със собствени средства в размер на 132 872 лв. в периода от 09.05.2023 г. до 19.10.2023 г. са извършени ремонтни дейности по асфалтова настилка по транспортната инфраструктура на община Вълчедръм.

В периода от 09.05.2023 г. до 19.10.2023 г. със собствени средства в размер на 262 633 лв. е извършено благоустрояване (баластриране) на улици в община Вълчедръм, разпределени по населени места, както следва: гр. Вълчедръм – 45458,70 лв.; с. Мокреш – 28656,00 лв.; с. Разград – 200218,01 лв.; с. Ботево – 17336,18 лв.; с. Бъзовец – 17941,32 лв.; с. Долни Цибър – 37538,38 лв.; с. Златия – 27011,65 лв.; с. Игнатово – 20339,02 лв.; с. Септемврийци – 24115,31 лв.; с. Черни връх – 24038,33 лв.

В периода от 17.11.2023 г. до 30.05.2024 г. е изпълнен проект за Обект "Благоустрояване на транспортна инфраструктура на гр. Вълчедръм", Подобект: Основен ремонт на улица "Алабин" - ОТ 166 - ОТ 163 - ОТ 116 - ОТ 268 - ОТ 9 от км 0+000 до км 0+970.56, със собствени средства в размер на 391 895 лв.

Тече процедурата по избор на изпълнител за изпълнението на проект „Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Вълчедръм – реконструкция на улица „Александър Стамболийски“, с. Септемврийци, община Вълчедръм, в участъка от км 0+000.00 до км 1+241.16 и благоустрояване на улица „Съединение“, гр. Вълчедръм - ОТ48а - ОТ257 - ОТ258 - ОТ259 - ОТ260 - ОТ113 от км 0+000.00 до км 0+397.74“ по

Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от „Програмата за развитие на селските райони (ПРСР)“ 2014 – 2020 г. Разпределението на средствата по проекта е, както следва: ул. „Ал. Стамболийски“ в с. Септемврийци – 1321129,12 лв., и ул. „Съединение“ в гр. Вълчедръм – 915438,54 лв.

Мярка 5.2. Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа гр. Вълчедръм; допълнително водоснабдяване на село Разград, село Златия и село Долни Цибър.

През месец февруари 2024 г. приключи и изпълнението на стартиралия през ноември 2022 г. проект „Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Вълчедръм“ на стойност 2 999 165 лв. от Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

В края на 2022 г. започна изпълнението на проект „Изграждане на помпено водомерна шахта на тръбен кладенец „ТК–Община Вълчедръм–Златия“, изграждане на тласкателен водопровод от ТК до напорен резервоар и реконструкция на водопроводи с. Златия“. Проектът се реализира със собствени средства в размер на 732 130 лв. и се очаква да приключи през месец ноември 2024 г.

Мярка 5.4. Цифрова свързаност и телекомуникации.

За изпълнение на мярката е предвидена една дейност - изграждане на високоскоростни телекомуникационни връзки за всички населени места.

Изпълнителна агенция „Инфраструктура на електронното управление” уведоми Община Вълчедръм, че се осъществява проект „Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България” с бенефициент Министерство на електронното управление (МЕУ), по който проект ще се изпълняват дейности по проектиране и изграждане на оптични кабелни линии и осигуряване на активно оборудване за свързаност на общинските администрации към Единната електронна съобщителна мрежа (ЕЕСМ) на държавната администрация и на нуждите на националната сигурност, предвидени за изпълнение на територията на общината. Проектът е част от мерките, планирани за изпълнение целите на Плана за възстановяване и устойчивост и съответстват на приоритетите на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г. През месец ноември 2022 г., след решение на Общински съвет – Вълчедръм, Кметът на община подписа Декларация по образец за включване в проекта, която е представена в МЕУ. Очакват се следващи действия от страна на МЕУ.

Мярка 5.5. Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда.

Планираните дейности/проектни идеи, които са заложени за изпълнение на мярката, са благоустрояване на площади и обществени площи в гр. Вълчедръм и малките населени места на общината; ремонт и обновяване на сгради на кметствата в селата; облагородяване, озеленяване и благоустройство на обществени зелени площи, паркове и градинки; ежегодни залесителни мероприятия на територията на общината за превенция на ерозията и запазване на еко-равновесието; развитие на трансграничното

сътрудничество, партньорството с побратимените общини и създаване на нови партньорства; осъществяване на междуобщинско сътрудничество със съседните общини.

В периода от 12.10.2023 г. до 20.11.2023 г. е извършен текущ ремонт на покрива на сградата на общинската администрация в гр. Вълчедръм със собствени средства в размер на 17 650 лв.

III. Мерки за наблюдение и създадени механизми за събиране, обработване и анализ на данни.

При събирането и анализирането на информацията Общинският екип за наблюдение на изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021-2027 г., създаден със Заповед № 705/17.06.2021 г. на Кмета на община, е използвал източниците на информация и периодика, заложени в Матрица на индикаторите за наблюдение и оценка на ПИРО на Вълчедръм 2021-2027 г. (Приложение № 3 към ПИРО). Данните, за които е предвидено да се получат от Националния статистически институт (НСИ), са взети от други източници, тъй като към момента НСИ все още не разполага с актуални данни за 2023 г.

Работата на Общинския екип за наблюдение на изпълнението на ПИРО при изготвянето на настоящия Годишен доклад включва следните действия:

- ✓ изработване на рамка за оценката;
- ✓ разпределяне на задачите между членовете на екипа;
- ✓ извършване на предварителна самостоятелна оценка от отделните членове на екипа;
- ✓ класифициране на проектите – изпълнени, в процес на изпълнение, частично изпълнени, неизпълнени;
- ✓ завършване на самооценката на работна среща с участие на всички членове на общинския екип;
- ✓ обобщаване и изработване на доклад от оценката.

IV. Преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на плана за интегрирано развитие на общината през 2023 г., както и мерките за преодоляване на тези проблеми.

Основните проблеми, възникнали в хода на прилагане Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм 2021 – 2027 г. през 2023 г., са свързани с финансиране на по-големите проекти, както и с осигуряването на необходимите средства от общинския бюджет, за реализацията на проекти, чието финансиране е единствено от него.

V. Мерки за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на плана за интегрирано развитие на общината.

Съобразно спецификата и традициите в общината основните канали за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г., са следните:

- ✓ Интернет страницата на общината. На нея се публикуват годишните отчети за изпълнението на Програма за управление изготвена от Кмета на общината по реда на чл. 44, ал. 5 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), както и отчети за изпълнение актовете на Общински съвет – Вълчедръм по реда на чл. 44, ал. 1, т. 7 от ЗМСМА и резултатите от дейността на общинската администрация. В рамките на тези отчети има подробна информация за проектите – подадени, финансирани, изпълнени, в процес на изпълнение, както и за техните цели, очаквани резултати, основни дейности и продукти. Самата Интернет страница се обновява редовно и съдържа актуална информация.
- ✓ Заседания на Общински съвет и основно заседанията по приемане на годишните отчети на Кмета на община.
- ✓ Пресконференции – като дейност по отделните проекти са предвидени пресконференции за запознаване и информиране на местната общност и заинтересованите страни, в т.ч. целевите групи, за дадения проект, основните му дейности, резултати, постижения и т.н.
- ✓ При изпълнението на всички проекти се спазват стриктно изискванията на съответната програма за информираност и публичност.

VI. Мерки за постигане на необходимото съответствие на плана за интегрирано развитие на общината със секторните политики, планове и програми на територията на общината, включително мерките за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

Планът за интегрирано развитие е документ, който определя средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на община Вълчедръм и връзките й с други общини, в съответствие с Интегрираната териториална стратегия за развитие на Северозападен район от ниво 2 и Общия устройствен план на общината. Съгласно нормативните изисквания Планът за интегрирано развитие на община (ПИРО) се разработва за срок от 7 години. Като стратегически документ той обвързва сравнителните предимства, ресурси и потенциал на местно ниво с ясно дефинирана визия, цели и приоритети, насочени към устойчиво, интегрирано развитие, по-добро качество на живот и по-висок жизнен стандарт за хората.

ПИРО е разработен съгласувано с трите стратегически цели на Националната програма за развитие България 2030, приети от МС на 16 януари 2020 г. – ускорено икономическо развитие, демографски подем и намаляване на неравенствата. За реализирането на тези цели са предвидени целенасочени национални политики и интервенции, групирани в пет оси на развитие - Иновативна и интелигентна България;

Зелена и устойчива България; Свързана и интегрирана България; Отзивчива и справедлива България; Духовна и жизнена България.

Основната цел на ПИРО на Вълчедръм за периода 2021-2027 г. е стимулиране на устойчив растеж и осигуряване на пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и ресурси, за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия, съгласно чл. 13, ал. 2 от ЗРР.

ПИРО е разработен за цялата територия на община Вълчедръм, като са определени зони за прилагане на интегриран подход, за удовлетворяване на идентифицираните нужди и за подкрепа на потенциалите за развитие и кооперирање със съседни общини.

Планът служи за определяне на проблемите, потребностите и възможностите за развитие на всички населени места в общинската територия, които трябва да се вземат предвид при разработването на инвестиционни програми, идентифицирането на проекти и финансови инструменти, включително и съфинансиране от фондовете на Европейския съюз.

Представената рамка в Националната стратегия за адаптация към изменението на климата поставя изискванията за целенасочено и последователно планиране и реализиране на мерки и дейности, свързани с изменението на климата. Общите хоризонтнални мерки, които следва да се предпиремат и от Община Вълчедръм са два основни вида:

- ✓ ***Мерки за ограничаване изменението на климата*** (предприемането на превантивни мерки, свързани с ограничаване на вредното въздействие на човешката дейност, допринасящо за парников ефект);
- ✓ ***Мерки за адаптация към изменението на климата*** (предприемането на мерки, свързани с предвиждането и определянето на негативните социални и икономически последици от измененията на климата; преодоляване на възникналите щети; идентифициране на възможности, появили се вследствие на климатичните изменения).

Първият тип мерки са свързани с анализ и оценка на антропогенните фактори, които довеждат до увеличение на вредните емисии на парникови газове. Следват необходимите превантивни действия, които да неутрализират източниците на вредни емисии.

Вторият тип мерки е насочен към вече възникналите изменения на климата. Мерките за адаптация включват и точно предвиждане на предстоящите негативни явления и процеси, застрашаващи производството и потреблението на обществата. Необходимо е да се заложат мерки, които не само реагират спрямо настоящата ситуация, но и предхождат появата на бъдещи щети. Мерките за адаптация следва да се разглеждат и като начин за разглеждане на климатичните изменения като възможност.

VII. Мерки за прилагане на принципа на партньорство.

Поради ограниченият брой неправителствени организации, както и липсата на представителни организации на бизнеса на местно ниво, основните партньори в изпълнението и наблюдението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г. са: Общинската администрация, читалищата, ОбС,

Консултативния съвет за сътрудничество по етнически и демографски въпроси, Обществения съвет за осъществяване на контрол при осъществяване на дейностите по социално подпомагане, училищни настоятелства, медии и групи от хора.

Прави впечатление изключително доброто участие и съпричастност на ръководствата на училищата, детските заведения, кметовете на населени места и като цяло на всички заинтересовани страни.

Без мотивацията на общинските специалисти и ангажираността на местната общност изпълнението на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм не би било възможно.

Информираността на гражданите и обществената подкрепа са от особено значение за успешното реализиране на Плана за интегрирано развитие и за осигуряването на интегрирано устойчиво местно развитие.

VIII. Резултати от извършени оценки към края на съответната година.

През 2023 г. не са извършвани оценки на Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

IX. Изпълнение на проекти, допринасящи за постигане на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие на общината с размера на усвоените средства за отчетния период и източниците на тяхното финансиране.

Реализираните през 2023 г. проекти допринасят за постигане на приоритетите, целите и мерките, заложени в Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

Дейност/проектна идея	Наименование на проекта (дейност/проектна идея)	Стойност на проекта	Източник на финансиране	**Статус към 31.12.2023 г.** (в процес на изпълнение; приключен)
Приоритет 1: Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството				
Мярка 1.1. Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите				
1.1.4.	Създаване на инвестиционен модул в сайта на Общината с презентации на дейността на местните фирми и информация за свободни терени, сгради и др.	-	Собствени средства	Приключен
Мярка 1.3. Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности				
1.3.1.9.	Почистване на повърхността и полагане на бетонови плочи на Паметника на загиналите във войните 1885 г., 1912-1913, 1915, 1918 г. в гр. Вълчедръм	900,00 лв.	Републикански бюджет	Приключен
1.3.1.9.	Почистване на повърхността на Паметника на загиналите в Балканската война и в Общоевропейската война в с. Горни Цибър	1 500,00 лв.	Републикански бюджет	Приключен
Приоритет 2 - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска				

<u>Мярка 2.4.</u> Устойчиво управление на отпадъците				
2.4.1.	Програма за управление на отпадъците на територията на община Вълчедръм с период на действие 2021 – 2028 година, разработена на основание чл. 52, ал. 1 от ЗУО и Програма за опазване на околната среда на община Вълчедръм 2021-2028 г., разработена на основание, чл. 79, ал. 1 от ЗОО	9 600 лв.	РИОСВ – Монтана	В процес на изпълнение
2.4.4.	Подновяване на амортизирани съдове за смет (закупуване на нови) - 40 бр. контейнери тип „Бобър” и кофи тип „Мева” – 51 бр.	35 955 лв.	Собствени средства	Приключен
2.4.5.	Закупуване на сметосъбирачна машина втора употреба	35 976 лв.	РИОСВ – Монтана	В процес на изпълнение
Приоритет 3 – Добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост, по-висок жизнен стандарт и демографски подем				
<u>Мярка 3.1.</u> Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура				
3.1.1.	Подпомагане храненето на децата в подготвителни групи на детските градини и на учениците от I-IV клас във всички училища.	-	Национална програма на МОН	В процес на изпълнение
3.1.1.	Схеми за предоставяне на плодове, зеленчуци, мляко и млечни продукти за всички деца в детските градини и учениците от I до IV клас - Схема „Училищен плод“ и Схема „Училищно	-	Държавен фонд земеделие	В процес на изпълнение

	мляко“ към Държавен фонд земеделие.			
3.1.1.	Безплатни закуски на учениците VIII-XII клас от бюджета на ПГ „Димитър Маринов” – гр. Вълчедръм	-	Собствени средства	В процес на изпълнение
Мярка 3.2. Подобряване на образованието и модернизация на образователната инфраструктура				
3.2.	Текущ ремонт на сградата на ДГ „Патиланци“ в гр. Вълчедръм	8 700,00 лв.	Собствени средства	Приключен
3.2.	Проект „Ремонт на спортна площадка на II Основно училище „Иван Вазов“ - гр. Вълчедръм“	61 770,00 лв.	МОН	Приключен
Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности				
3.3.3.	Подкрепа за развитие на местни спортни клубове и млади спортни таланти	12 000,00 лв.	Собствени средства	Приключен
3.3.4.	"Интер-Кампус"	-	Фондация "Стефан Нойков"	В процес на изпълнение
Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила				
3.4.3.	Проект „Младежка заетост” – 87 работни места	581 749,00 лв.	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”, собствени средства	Приключен
3.4.3.	Национална програма ОЗПБЛ „Аварийни групи“ – 14 работни места	12 860,00 лв.	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	Приключен
3.4.3.	Национална програма ОЗПБЛ компонент 2 – 2 работни места	15 177,00 лв.	Програма за обучение и заетост на продължително безработни лица	Приключен

3.4.3.	Национална програма „Помощ при пенсиониране” – 1 работно място	4 849,00 лв.	Национална програма „Помощ при пенсиониране”, собствени средства	Приключен
3.4.3.	Национална програма „Активиране на неактивни лица” – 4 работни места	43 087,00 лв.	Национална програма „Активиране на неактивни лица”	В процес на изпълнение
3.4.6.	Национална програма за „Старт в кариерата” – 1 работно място	8 277,00 лв.	Национална програма за „Старт в кариерата”	Приключен
Приоритет 4 – Електронно управление, администрация близо до гражданите и предоставяне на качествени и достъпни обществени услуги – административни, здравни, социални и културни				
Мярка 4.1. Подобряване на достъпа до електронни административни услуги				
4.1.1.	Нов сайт на Община Вълчедръм, създаден чрез порталната платформа на Единния портал за достъп до електронни административни услуги (ЕПДЕАУ) за реализиране на безплатна услуга за федерирани портали на администрации	-	Общината	Приключен
4.1.2.	Получен достъп до нови регистри и бази данни в Системата за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX)	-	Общината	Приключен
Мярка 4.2. Развитие на административния капацитет и управление на общинската собственост в услуга на гражданите и бизнеса				
4.2.1.	Участие в обучения за подобряване на капацитета на общинските служители - 15 служители, 15 обучения	2 768,00 лв.	Собствени средства	Приключен
Мярка 4.4. Развитие на социалните услуги и подобряване на социалната инфраструктура				
4.4.	"Приеми ме 2015"	27 619,00 лв.	Агенция за социално подпомагане	В процес на изпълнение

4.4.5.	Механизъм лична помощ	1 514 957,00 лв.	Агенция за социално подпомагане	В процес на изпълнение
4.4.6.	Социална услуга „Асистентска подкрепа“	192 081,00 лв.	Държавен бюджет	В процес на изпълнение
Приоритет 5 – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии				
<u>Мярка 5.1.</u> Подобряване на транспортната достъпност и свързаност				
5.1.2.	Ремонтни дейности по асфалтова настилка по транспортната инфраструктура на община Вълчедръм	132 872,00 лв.	Собствени средства	Приключен
5.1.3.	Благоустрояване (баластриране) на улици в община Вълчедръм	262 633,00 лв.	Собствени средства	Приключен
5.1.3.	Обект "Благоустрояване на транспортна инфраструктура на гр. Вълчедръм", Подобект: Основен ремонт на улица "Алабин" - ОТ 166 - ОТ 163 - ОТ 116 - ОТ 268 - ОТ 9 от км 0+000 до км 0+970.56	391 895,00 лв.	Собствени средства	Приключен
5.1.5.	„Реконструкция и рехабилитация на съществуващи улици и тротоари и съоръженията и принадлежностите към тях на територията на община Вълчедръм – реконструкция на улица „Александър Стамболийски“, с. Септемврийци, община Вълчедръм, в участъка от км 0+000.00 до км 1+241.16 и благоустрояване на улица „Съединение“, гр. Вълчедръм - ОТ48а - ОТ257 - ОТ258 - ОТ259 - ОТ260 - ОТ113 от км 0+000.00 до км 0+397.74“	ул. „Ал. Стамболийски“ в с. Септемврийци – 1321129,12 лв., ул. „Съединение“ в гр. Вълчедръм – 915438,54 лв.	Подмярка 7.2. „Инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на всички видове малка по мащаби инфраструктура“ от мярка 7 „Основни услуги и обновяване на селата в селските райони“ от „Програмата за развитие на селските райони (ПРСР)“ 2014 – 2020 г.	В процес на изпълнение

<u>Мярка 5.2.</u> Обновяване и изграждане на водопроводни и канализационни мрежи				
5.2.	„Реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа на гр. Вълчедръм“	2 999 165 лв.	Министерство на регионалното развитие и благоустройството	В процес на изпълнение
5.2.2.	„Изграждане на помпено водомерна шахта на тръбен кладенец „ТК–Община Вълчедръм–Златия“, изграждане на тласкателен водопровод от ТК до напорен резервоар и реконструкция на водопроводи с. Златия“	732 130,00 лв.	Собствени средства	В процес на изпълнение
<u>Мярка 5.4.</u> Цифрова свързаност и телекомуникации				
5.4.1.	„Широкомащабно разгръщане на цифрова инфраструктура на територията на България”	-	Министерство на електронното управление	В процес на изпълнение
<u>Мярка 5.5.</u> Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда				
5.5.2.	Текущ ремонт на покрива на сградата на общинската администрация в гр. Вълчедръм	17 650,00 лв.	Собствени средства	Приключен

X. Заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението на плана за интегрирано развитие на общината.

Трябва да се отбележи, че 2023 г. е третата година за изпълнение на заложените цели в Плана за интегрирано развитие на община Вълчедръм за периода 2021-2027 г.

Въз основа на постигането на планираните индикатори за наблюдение може да се отчете напредък в изпълнението на целите и приоритетите на плана за интегрирано развитие.